

Grav i Eulàlia

GEGANTS DE SALT
50è
ANIVERSARI

50è
1952 ANIVERSARI 2002

SISTEMA DE LECTURA PÚBLICA
DE CATALUNYA

1306419930

CL
293
GER

Ajuntament de
SALT

*Com recordo la sortida
d'una tarda, encara amb sol
del Col·legi, i com corria
amb saltirons d'alegria
com ocell que emprèn el vol.*

*Com recordo aquella espera
de Festes, que ja a prop
s'acostaven, potser lentes
vestit nou, trenes desfetes
la mare pensava en tot...*

*Com recordo, olor de cuina
taula gran per als invitats
i jo com m'escapolia
no pensava, sols sentia
que eren dies importants.*

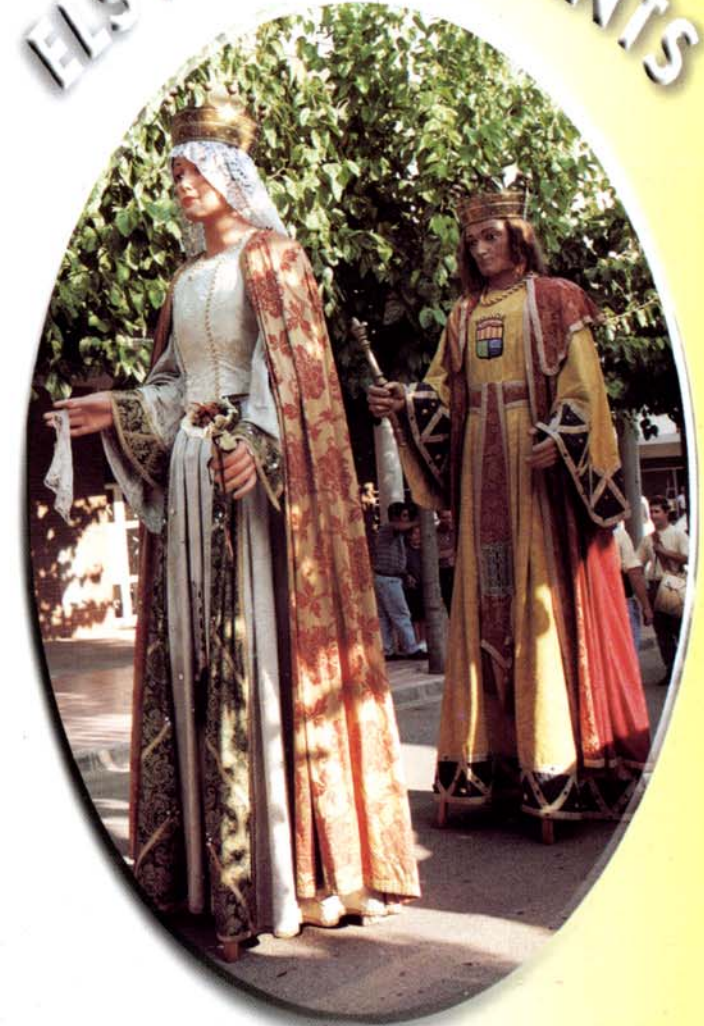
*Com recordo aquell canari
que cantava aixecant pit
avui quasi no el miràvem
a la taula tots parlàvem
del més gran al més petit.*

*Com recordo aquell brogit
casa plena, porta oberta
fa calor, ja és l'estiu
al meu cor hi ha un foc viu,
però que respira infantessa.*

*Com recordo l'emoció
per mi, el més esperat;
tremolant i a petits passos...
com agraeixo aquells braços
sense haver-los demanat!*

*Ara veig els meus Gegants!
Ara ja és Festa Major!
Temor i recel que tenia
ara és esclat d'alegria
corro i ric, ja no tinc por.*

ELS MEUS GEGANTS

ÀNGELA MABRAS

Què són els gegants?

Éssers de gran alçada que es passegen per les nostres places i ciutats.

Uns amb pas elegant representen la noblesa i la reialesa, altres la classe treballadora: Rajolers, filadores, pagesos, fotògrafs,...

Alguns a la cercavila juguen amb el públic llançant aigua, fent llogots o movent els braços i engegant plantofades si no ets prou hàbil per ajupir el cap a temps.

No tots els gegants representen éssers humans. El cas de Vilobi d'Onyar n'és un exponent; el Sol i la Lluna que amb els seus balls agrada a xics i grans.

Barrejats amb ells solem trobar bestiar variat com bous i vaques, dracs, ... i algun que altre dimoni que no sabem on l'hem de classificar.

Els capgrossos amb algun que altre gegantó acaben vestint aquesta cercavila de festa, gresca i emoció a vegades rialles i altres fins i tot amb una mica de "por" o "plor". A Salt en Grau i l'Eulàlia representen una classe social "privilegiada", els seus accessoris així ho indiquen, el ram de flors era el portaveu de les gegantes, que amb aquest atribut tant femení la feia més dolça, més humana i més femenina (cosa que qualsevol historiador diria tot el contrari). Quan ella porta aquest atribut el seu company, en aquest cas en Grau,

s'acompanya d'un pergami enrotllat i lligat amb una cinta de colors. Amb els seus collars representa la noblesa. Els gegants de Salt representen la figura dels Reis Catòlics.

Cap d'aquests elements llueixen en els altres dos gegants de Salt. En Roc amb les seves cebes i l'Afra amb el seu tarannà ens donen la imatge d'unes figures que pertanyen a la classe treballadora.

Un dia qualsevol...

1952 - Un dia qualsevol a Salt, enmig d'una juguesca, dos saltencs es comprometen a comprar per la nostra vila dos gegants que acompanyessin els 6 capgrossos que ja tenien i que s'havien comprat a l'Ajuntament de Girona pocs anys abans.

Aquests saltencs eren el senyor Josep Sala Pou, propietari de Cal Gegant, casa situada entre el nostre municipi i Bescanó i el senyor Frederic Sanfeliu Nogués, de Manufactures Gassol.

El 19 d'octubre del mateix any es batejaren reunint-se per l'ocasió l'alcalde del moment el Sr. Muñoz, els Srs. Sala i Sanfeliu padrins dels gegants i el rector del poble que mirant els gegants fou qui digué "Ja tenim en Grau i l'Eulàlia aquí".

El senyor Martí i Font composà una peça per tal diada on dansaren per primera vegada a la nostra vila juntament amb altres colles vingudes d'arreu de la comarca. El resultat fou excel·lent.

Va ser l'inici d'una vida llarga on l'any 1955 sortiren per primera vegada per la festivitat de Corpus Christi pels carrers de la nostra vila, essent la diversió de petits i grans.

Els gegants passejaven i ballaven lluint el seu port majestuós, mentre que els sis capgrossos jugaven i perseguien a la mainada i allargaven la mà per aconseguir alguna que altra donació.

Aquí s'inicia la fal·lera gegantera en el poble de Salt que comença a formar part de la vida del nostre poble, ja que a partir d'aquesta data els nostres gegants surten cada any per la festivitat de Corpus i per la Festa Major de la nostra vila donant inici a la festa.

Passaren els anys, i arribà l'època on segons uns quants, Salt ja no era un poble i intentaren treure-li la seva identitat. Els gegants i capgrossos quedaren com "adormits" durant una llarga temporada...

El dia del bateig

Salt, 19 d'octubre de 1952

ACTOS

A las 10'30.- Salida de las Autoridades y demás invitados del Ayuntamiento, a fin de recibir los GIGANTES en el límite de la población, por la Avenida Generalísimo.

A las 12'00.- Entrega solemne de los GIGANTES al Ayuntamiento frente a la Casa Consistorial por los padrinos D. JOSE SALA POU, Director-Gerente de la Empresa Sala y Bertrán, S. A. (La Gerundense) y D. FEDERICO SANFELIU NOGUES, Director-Gerente de Manufacturas A. Gassol, S. A.

A las 12'30.- Actuación en la PISTA MUNICIPAL DE DEPORTES de ESBART DANSAIRE DE FIGUERAS, de la Obra Sindical de Educación y Descanso, acompañados de la Orquesta IRIS. Seguidamente los GIGANTES recorrerán las Calles Jose Antonio y Hernán Cortés.

A las 13'00.- Será servido un vino español a los invitados. Audición de sardanas por la misma Orquesta frente a la Casa Ayuntamiento.

Desde ahora, nuestra Villa tendrá un algo más de sabor tradicional y popular: ELS GEGANTS. Estos altos personajes de retrato medieval, que con su garbo y graciosa esveltez, preceden a la procesión del Corpus y en otros festejos populares son sin duda vestigios de un pasado que el folklore ha recogido como valiosa dádiva.

Es tradición la más generalizada, que el inventor de estas grotescas figuras trató de materializar la idea de que en la Naturaleza, desde lo más grande a lo más pequeño, todo esta sometido al Supremo Creador. Los Gigantes y enanos contribuyen con su popularidad inaudita a solemnizar la fiesta, despertando su presencia el espíritu dormido de la población que les ve correr por sus calles. De ahí, que por su típico baile y con su gracioso donaire, han merecido la atracción del público con muestras de vivas simpatías tanto de la gente menuda como de los mayores.

Y hoy es nuestra Villa la que se suma a este cortejo inmortal de gigantes y enanos. Vienen a enriquecer nuestras Fiestas del Corpus y solemnizarán nuestra popular Fiesta Mayor al son del caramillo y tamboril.

Sed bienvenidos a nuestra Villa, SEÑORES GIGANTES, que si bien no podemos daros una nombradía pintoresca cual os merecéis por vuestra gallarda tradición, recibiréis empero el aplauso y estima de un pueblo que sabe venerar el valor inconmesurable de vuestra existencia.

LA FESTA DELS GEGANTS

Fotos pel record

FOTOGRAFIES DEL DIA DE LA FESTA.

PROGRAMA I TEXT EXTRET
DEL FULLETÓ EDITAT PER ANUNCIAR
EL BATEIG DELS GEGANTS,
EL DIA 19 D'OCTUBRE DE 1952.

Després d'estar arraconats durant un temps . . . *el 1988*

Després d'haver estat arraconats durant un temps el 1988 es recuperen els gegants de Salt, en Grau i l'Eulàlia. El seu estat era molt deplorable i degut això es van portar a

Navata (Figueres) on se'ls va fer una sèrie de reparacions ja que el material estava molt malmès i se'ls va tornar a pintar de nou tot seguint el model original.

La regidora de Festes, Lleure i Esports de l'època, la Sra. Carme Carbó va ser una de les persones que va engegar tot aquest projecte encarregant-se de dur els gegants a reparar i fer tots els arranjaments dels vestits que duïen en aquell temps. Aquest va ser l'inici de la colla de geganters ja que la intenció de l'abans esmentada era trobar un grup de nois que poguessin portar els gegants. Uns quants exescoltes van ser els encarregats de realitzar aquesta tasca.

Per altra banda també necessitàvem un col·lectiu de gent que toquessin els instruments que acompanyen els gegants, gralles i timbals. No era una tasca gaire fàcil ja que al poble no hi havia gent que sabés tocar aquests instruments. Finalment una colla de noies que fan de monitores es van veure en cor de començar aquest rept. Era una colla d'amigues que es feien dir les tretze bruixes, van fer un buscant i van comprar les gralles i buscars temps d'aquell que no en trobes i anar a classes amb en Siso de Cassà.

Faltava la percussió, això es va solucionar ja que els geganters de Celrà s'havien dissolt hi van venir a tocar amb nosaltres, ajudant-nos a tocar aquests instruments amb una mica de gràcia.

Salt recupera els capgrossos

1989

Per la Festa Major de l'any 1989, es recuperen els capgrossos. Són un total de sis figures que representen un negre, un home, una vella, el tiet i els dos municipals. L'Ajuntament feia temps que li passava pel cap la idea de refer aquestes figures però l'estat en el qual es trobaven va fer retardar l'inici ja que alguns estaven en un estat molt lamentable i altres sense saber el motiu, havien desaparegut. Els capgrossos que es van trobar varen ser el negre i els dos municipals, d'aquests es van fer una rèplica exacte dels que es van

comprar al voltant dels anys 50 a l'Ajuntament de Girona. Per altra banda el matrimoni i el nen que són els que van desaparèixer, van variar i van passar a ser la vella, l'home i el tiet.

La reconstrucció es va realitzar al taller Mas Pujol del poble de Vilafreser.

Un cop van estar acabats i amb els seus vestits fets, el dia 23 de juliol d'aquest any surten per primera vegada després de molts anys, pels carrers de la nostra Vila juntament amb en Grau i l'Eulàlia i 10 colles de gegants que els acompanyaren.

Amb l'esforç de tots, van quedar com nous

Un cop varem tenir l'estructura dels gegants i els capgrossos reconstruïts seguirem pels vestits dels gegants.

Eren els anys 90, en Grau i l'Eulàlia es tornaren un xic reivindicatius, demanaven poder-se organitzar i tenir roba de treball per fer la seva feina en millors condicions.

Les anades i tornades suposaven enrenous diaris, que si es fereix un dit, que si cauen les faldilles, que si la capellina s'ha de subjectar amb filferro...

Com que tot té una durada, fins l'any 1994 no pogueren veure els fruits dels seus clams. Però ara sí, es va decidir fer-los uns nous equips de dalt a baix.

Així, aquella primavera, es varen organitzar grups de treball de voluntaris que van contribuir desinteressadament per atendre les reivindicacions d'en Grau i l'Eulàlia, i posant fil a l'agulla i moltes hores de cosir i brodar, van renovar-los la indumentària...

Es van formar grups de treball constituïts majoritàriament per dones, unes van treballar les carcasses de cartró paper i complements, i altres els vestits.

Un grup de dones del poble i les modistes Palmira Birba i Isabel Sánchez, dirigides pel dissenyador i escenògraf Julià Colomer van transformar el Museu de l'Aigua en un taller de confecció.

Mentrestant la Rosa Ripoll anava fent a casa seva l'escut que portaria en Grau en el seu vestit.

Els joves del taller de fusteria de l'Ajuntament varen fer tot el treball de fusteria, i les caixes per poder traslladar tot l'equipament sense deteriorar-se.

Per la Festa Major de 1994 en Grau i l'Eulàlia estrenaven i lluïen vestits nous d'una elegància i riquesa exquisida, admirats arreu.

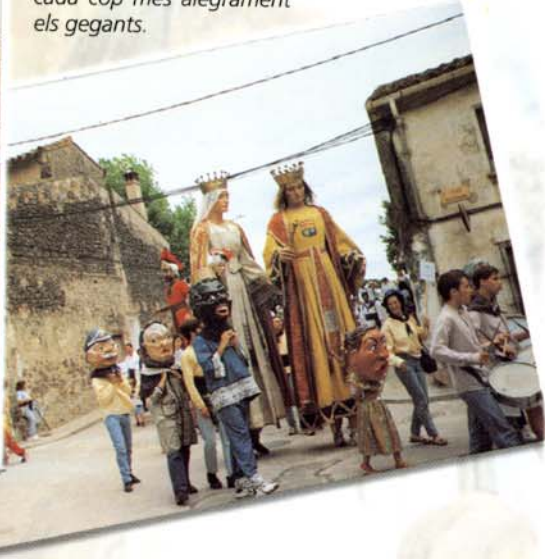
Els Amics dels Gegants de Salt

Actualment ja som una colla amb una trajectòria bastant llarga. Portem molts anys passejant en Grau, l'Eulàlia, en Roc i l'Afra, pels pobles de la província de Girona i de tant en tant per a la resta de pobles de Catalunya.

Un cop arribat fins aquí ens vam plantejar el que havíem de fer i quin era el nostre objectiu. Vam decidir que havíem de créixer i ho hem fet, ja que a la colla hi ha entrat molta gent nova, des de petits fins a grans. L'objectiu era molt clar, representar el poble de Salt de la millor manera que ens fos possible. Això ja ho hem

començat anant a classes de gralla i de timbal, així les cançons que toquem sonen molt millor i n'hem après moltes altres que fan que els nostres portadors puguin fer ballar cada cop més alegrement els gegants.

El que pretenem és avançar cada vegada més i poder portar amb orgull uns gegants que són molt estimats per a tots nosaltres.

La gent del poble i les institucions ja ens coneixen millor i reconeixen la nostra tasca ajudant-nos a evolucionar i fent-nos sentir cada cop més segurs de que el que fem és una cosa ben feta.

Un dels reconeixements que ha rebut la colla i més concretament el nostre Cap de Colla, en Marcel Rodríguez, va ser l'any 2001. Va rebre el premi 3 de març en reconeixement a la seva trajectòria amb "Els Amics dels Gegants" i per totes les coses positives que ha fet pel poble. Va ser un acte molt emotiu que es va celebrar al Teatre. En Marcel va estar acompanyat per tota la colla i per moltes de les persones que estan a les altres entitats del poble.

Una colla que vol créixer dia a dia.

L'any 1995 neix formalment la colla actual. Redactem estatuts i "Els Amics dels Gegants de Salt" ens posem a treballar.

Aquell grup de nois i noies hem aconseguït tirar endavant un projecte que ha durat fins el dia d'avui.

Actualment la colla segueix acompanyant als gegants per totes les cercaviles a les que ens conviden, divertint-se i fent passar una estona agradable a la gent que ens ve a veure.

Tot això no hagués estat possible sense la col·laboració de tots, començant per l'Ajuntament i acabant pel nen més petit que amb la seva il·lusió ens dona aquestes ganes de tirar endavant.

Al principi anàvem a les cercaviles amb el camió de l'Ajuntament. Els gegants els posàvem estirats i tapats amb unes lones. Fins que ha arribat el dia que anem amunt i avall amb el nostre propi remolc. Això ha estat un gran pas ja que si plou o fa vent no hem de patir per l'estat dels gegants.

Però no només hem millorat amb això, ens hem posat d'acord i ara ja som una colla amb cara i ulls. Tots anem uniformats ja que quan tenim una sortida portem la camisa i el fulard, si fa molta calor anem amb la samarreta i si fa molta fred ens posem la jaqueta de la colla.

Fins i tot amb la formació: gegants a davant, tambors a darrera i per últim les gralles. Mentre toquem els gegants ballen i al seu voltant els capgrossos salten i fan riure a la mainada.

Actualment a la colla som una setantena de persones. Coordinar tota aquesta gent no és una feina gaire fàcil però amb la col·laboració de tots tot rutlla bé.

Han passat per la colla molta gent i tenim molts amics que quan necessitem el seu ajut vénen a donar-nos un cop de mà sense cap problema.

Ara com ara som una pinya de gent que més que una colla de gegants som una gran família amb molta il·lusió i ganes de fer coses i millorar. Això és el que fa que mantinguem per molt de temps la fal·lera geganter.

Els nostres gegants

En Grau i l'Eulàlia ja tenen 50 anys.

Són peces valuoses de la nostra història que cal conservar, per això només surten en ocasions molt senyalades.

El 1996 varen jubilar-se, donant el relleu als seus predecessors, un hortelà i una filadora a qui els nens de la nostra vila varen batejar amb els noms de Roc i Afra.

Una parella, que en poc temps, ha arrelat en el cor de tots els saltencs i amb ells, de ben segur, viurem molts dies de festa i d'il·lusions que faran que creixi i no pari la fal·lera gegantera.

Perquè l'ànima de tots els gegants, el motor que els hi dóna vida, som tots el que encara tenim la sort de gaudir com a criatures.

Roc i Afra

Nosaltres, ELS GEGANTS VELLS DE SALT *Grau i Eulàlia*

*Agraïm a tot el poble
la seva companyia els dies de festa gran,
i a tots aquells, que al llarg de tants anys,
ens han donat vida,
us desitgem que us alleugeri l'esforç
les rialles i l'alegria, de petits i grans.*

*Gràcies a tots
i molt especialment a . . .*

A tots els portadors des dels primers:

Enric Casaponsa - Ton Juncà

Als que encetaren la nova època al 89:

Joel Mateu - David Mateu - David Zori i Bonet

Els que s'iniciaren amb nosaltres:

Francesc Fernandez - Alfred Vilanova - Marcel Rodríguez

Als portadors actuals

**Als que des de les nostres institucions han fet possible
que l'esperit dels gegants es mantingués viu:**

Carme Carbó - J.M. Oliveres - Xavier Albert - Joan Jordà

**A les puntaires i dones de Salt que amb les seves mans
confeccionaren unes robes dignes de la reialesa.**

**A tots els músics que ens han ajudat en els nostres inicis a que
les nostres gralles i timbals sonessin millor**

*Quim - Siso - Carles Pons "Xarly" de "Ja T'ho diré" -
Graller de La Cellerà - Joan "Bato" dels Gegants d'Anglès
Aniol dels Gegants de Calella de la Costa*

**A tots aquells que han recorregut els carrers de Salt
i altres contrades al nostre costat.**

A tots els que ara com ara tireu la colla endavant

*És molt fàcil que ens hàgim deixat a algunes persones que ens han
ajudat, per això també volem agrair la col·laboració a tothom, que
d'alguna manera o altre, hagi contribuït a que
la colla de "Els Amics del Gegants de Salt" tiri endavant.*

Per molts anys

